

Simon Krečič:

priložnosti so vedno prehitele moje ambicije

»Na vroč septembrski dan sva se ponovno po nekaj mesecih srečala na kavi. Najino sodelovanje v tandemu dirigent in solistka aprila letos v Matičičevem *1. klavirskem koncertu* na otvoritvi 40. SGD v SNG Maribor naju je spodbudilo, da se srečava še kdaj in zapiševa kak spomin.« Pianistka in avtorica pogovora **Lovorka Nemeš Dular** dirigenta Simona Krečiča pozna že od srednje šole, kjer sta skupaj »gulila klopi« (in klavirje).

Začetek glasbene poti

Krečič, ki sicer ne prihaja iz glasbene družine, je glasbeno pot začel kot pianist. Piano se je v družini znašel po zanimivem spletu okoliščin: njegov oče, sicer strojnik, je kot študent hodil k zboru in si je želel naučiti se not. Zato se je vpisal k teoriji in klavirju. Hodil je vadiť k staremu očetu, ki mu je dodal nekaj denarja, da si je lahko kupil lasten piano. Tako je instrument prišel k hiši. Malemu Simonu se je zdel zanimiv, zato je prosil starše, naj ga vpišejo v glasbeno šolo.

Imel je srečo, da je bil deležen pouka pri odličnih pedagogih: Andreji Počivavšek, Majdi Martinc, Aciju Bertonclju in po študiju tudi pri Aleksandru Madžarju. Krečič je kot prvorojenec verjetno vplival tudi na odločitve svojih sorojencev – Lenarta, Matije in Eme –, da so se prav tako odločili za glasbeno pot. Vsaj morda na začetku, da je prebil led in predsodke, da se je z glasbo mogoče ukvarjati tudi poklicno. Vesel je, da je vsak od njih našel svoje področje glasbenega ustvarjanja, v katerem uživa. Sestra Jera pa je izbrala drugačno pot, je profesorica slovenščine in se z veseljem ukvarja s poučevanjem srednješolske mladine.

Nagrada judita

Avgusta letos je za vodenje Verdijeve opere *Don Carlos* v Splitu na Hrvaškem prejel prestižno nagrado *judita*, ki jo festival *Splitsko ljeto* vsako leto podeljuje za najboljšo glasbeno in dramsko stvaritev na festivalu. V utemeljitvi so med drugim poudarili »njegovo izjemno zanesljivost ter glasbeno inteligenco. [...] S to nagrado mu ocenjevalna komisija podeljuje priznanje za vrhunsko profesionalnost in umetniško vizijo, s katero je maestro Krečič dal odločilni doprinos doživetju in dosegu izvedbe ter potrdil, da je dirigent izjemnega potenciala in avtoritete.«

Fotografija: Darja Štravs Tisu

Nagrada mu veliko pomeni, hkrati pa ga veseli, da s priznanjem iz tujine dviguje ugled Opere SNG Maribor, kjer je zaposlen kot umetniški direktor.

Naključje, ki ga je popeljalo v svet dirigiranja

Ko je študiral klavir, ni kazalo, da bi ga zanimalo postati dirigent. Po sili razmer je na študiju v Švici za stranski predmet izbral dirigiranje. Profesor Dominique Roggen ga je prepoznal kot potencialnega kandidata za dirigentsko kariero in tako sta delo resneje zastavila. Spodbudil ga je, naj se loti korepetiranja oper, kar ga je presenetilo, saj v študentskih letih nad opero ni bil navdušen. A se je kasneje vanjo zaljubil in hitro spoznal, da sta opera in korepetiranje najboljša dirigentska šola. Ves čas do predstave si med odrom in dirigentom, spoznaš vse težave in rešitve zanje, geste, različne pristope, naučiš se, kaj funkcionira in kaj ne. Eno leto je kot korepetitor deloval v Mariboru in potem pet let v Ljubljani.

Prvo dirigentsko tekmovanje in sodelovanje z Lorisom Voltolinijem

Leta 2009 se je odločil, da bi šel na dirigentsko tekmovanje v Grosseto v Italiji. Takrat je za pomoč pri konkretnih pripra-

vah na tekmovanje prosil Loris Voltolinija. Voltolini je namreč zelo rad pomagal mlajšim kolegom, ki jih je zanimalo dirigiranje in so cenili njegovo znanje in sposobnosti. Z njim je delal zelo sistematično: pri pripravi partiture, razreševanju problematike pevcev (dihov, fraziranja, besedila, tehnično-manualnih dirigentskih zahtev) in problematike orkestra – predvidevanju, katera mesta bodo predstavljala izziv in kakšne so rešitve. Prva etapa tekmovanja je potekala ob klavirju s korepetitorjem. Od druge do tretje etape so delali z orkestrom: najprej so en del skladbe ali opere preigrali, potem so dirigenti-tekmovalci orkestru dajali napotke, žirija pa je poslušala in nato ocenjevala. Tekmovanje je sicer združevalo tako pevce kot tudi dirigente in skladatelje. V finalni etapi so trije nagrajenci dirigirali finale pevskega tekmovanja, kar je bila velika odgovornost. Krečič je takrat prejel tretjo nagrado.

Uveljavljanje v našem glasbenem prostoru

Pomembno vlogo pri začetku poklicne poti je imel koncert na otvoritvi *Slovenskih glasbenih dnevov* v okviru Festivala Ljubljana takoj po tekmovanju. Nekateri so ga poskušali prepričati, naj se tega raje ne loti, saj je šlo za sodobna

Fotografija: Slavko Hajh

Prek igralke Lenče Ferenčak je spoznal dirigenta Oskarja Danona, ki je bil zelo razgledana osebnost, med drugim je bil tudi šef dirigent Orkestra Slovenske filharmonije v letih 1970–1974. [...] On mu je zaupal življenjsko modrost, da se moraš v življenju naučiti biti odporen tako proti neuspehu kot uspehu. Dostikrat je zadnje težje.

slovenska dela, s katerimi bi prvič stal pred orkestrom Slovenske filharmonije. Toda ostalo je pri odločitvi, da dirigira. To je bil njegov prvi poklicni dirigentski angažma. Tudi pri tem koncertu mu je pri pripravi pomagal maestro Voltolini, s katerim sta prijateljevala do njegove smrti. Zelo mu je hvaležen za neštete ure debatiranja o glasbi in umetnosti.

Diploma iz dirigiranja

Po nekem času delovanja kot dirigent je za zaposlitev vendarle potreboval diplomu. Zato je vpisal in končal študij dirigiranja pri prof. Milivoju Šurbku na AG v Ljubljani. Šurbek je razumel, da ima Krečič za seboj že nekaj let kariere, in zato do njega nikoli ni bil pokroviteljski. Njegovo diplomsko delo pa je bilo priprava in dirigiranje baletne premiere v Ljubljanski operi, kar je redka priložnost za študente dirigiranja. Od prve korepeticije do zadnje predstave je vodil in dirigiral baletni večer s tremi koreografijami na glasbo Igorja Stravinskega: *Pulcinello*, *Apolon musagette* in *Svatbo*.

Prva dirigentska služba in umetniško vodenje SNG Maribor

Eno leto je bil hišni dirigent Orkestra RTV Slovenija. Ko se mu je pogodba iztekala, je žena na počitnicah odprla *Delo* in prebrala, da bodo v SNG Maribor iskali novega umetniškega direktorja Opere, ter mu predlagala, naj se prijavi. Ker se je Krečič zavedal, da je to zelo naporna funkcija, ki terja veliko energije, žrtvovanja in ogromno dela, je s prijavo okleval. Po premisleku in še nekaj spodbudah od zunaj se je vendarle prijavil. Ko se je razpis iztekla, so med nekaj kandidati izbrali njega. Imel je vizijo, vedel je, kaj mora kot umetniški vodja delati, je pa želel, da mu dovolijo udejstvovanje tudi zunaj inštitucije. Zdaj je na tem položaju že štirinajsto leto. Hva-

ležen je direktorju Danilu Roškerju, ki je izjemen direktor z najdaljšim stažem v Sloveniji. Ima ogromno izkušenj pri vodenju velikega zavoda, hkrati pa velik občutek za podporo razvoja posameznikov s potencialom. S poslušanjem želje in potrebe zaposlenih omogoča rast celotnemu kolektivu ter umetniškemu razvoju in ugledu SNG Maribor doma in na tujem. V Mariboru Krečič sorazmerno malo dirigira, je pa veliko prisoten in skrbi za dobro organiziranost vseh deležnikov. Letos ga sicer čakata kar dve operni premieri.

Zadovoljstvo z lastnim umetniškim in zasebnim življenjem

Že kot mladenič se je zavedal, da bo brez poučevanja težko preživel. Razmišljal je, da bi lahko bil srečen, če bi polovico časa igral, drugo polovico pa učil. Ni imel velikih pričakovanj in ciljev.

Ustvaril si je družino, ki mu je v veliko veselje. Ima tri najstniške hčere in ženo Anamarijo, ki je prav tako glasbenica. Otroci so mu preusmerili pozornost s sebe nanje in zdi se mu, da je zaradi tega v svoji glasbeni karieri manj obremenjen, njegovo življenje pa je uravnoteženo. Vse tri hčere so v glasbeni šoli. Najstarejša Valentina je pianistka, najmlajša Izabela igra flavto, Nina, srednja hči, pa se je odločila za pozavno, ki jo z veseljem igra. Krečič želi, da bi vsaka od njih našla svojo pot, na kateri bo srečna, ne oziraje se nanj. Prepušča jim odločitve, kaj bodo izbrale v prihodnosti, želi pa, da vedo, da bodo v njem in ženi vedno našle podporo, ne glede na to, s čim se bodo ukvarjale.

Zaupal mi je tudi anekdoto z najstarejšo hčerjo, ki je za nagrado na tekmovanju *Celeia* dobila koncert z Orkestrom Slovenske vojske. Dirigiral naj bi Mitja Dragolič, a ker zaradi bolezni ni mogel, so prosili njega. Bil je v dvomih, ker je šlo za njegovo hčer,

da se je ob njeni privolitvi vendarle odločil, da povabilo sprejme. Poleg nje so nastopali še drugi solisti in oče se je potrudil, da ni imela nobene protekcije. To je bila za oba res lepa izkušnja.

Nekaj življenjskih modrosti ...

Na vprašanje, ali bi (če bi seveda lahko) z današnjim znanjem in izkušnjami v svoji mladosti kaj popravil, naredil drugače, je odgovoril, da meni, da se je vse zgodilo z nekim razlogom.

Prek igralke Lenče Ferenčak je spoznal dirigenta Oskarja Danona, ki je bil zelo razgledana osebnost, med drugim je bil tudi šef dirigent Orkestra Slovenske filharmonije v letih 1970–1974. V njegovi družbi je izjemno užival ob analizah simfonij, oper, različnih dirigentov in njihovih pristopov. On mu je zaupal življenjsko modrost, da se moraš v življenju naučiti biti odporen tako proti neuspehu kot uspehu. Dostikrat je zadnje težje.

O dirigiranju

Dirigiranje je po njegovem mnenju skrivnostni poklic. Težko je oceniti in vrednotiti, kdo je zares dober dirigent. Navedel je primer dveh izvrstnih orkestrrov in izvrstnega dirigenta. Z enim orkestrom je odlično funkcioniral, z drugim pa sodelovanje nikakor ni steklo. Dirigiranje je tudi stvar komunikacije in odnosa. Meni, da je v delu dirigenta kar 70 odstotkov psihologije. Orkester naj bi se v prvih desetih minutah dela na prvi vaji odločil, ali bo dirigenta sprejel ali ne. Ta proces poteka brez diskusije med člani, na instinktivnih ravneh. Nedvomno pa je uspešno sodelovanje z orkestrom, poleg vseh glasbenih veščin, povezano tudi z osebnostjo. Krečiča vidim kot dobrega človeka, ki ni nadut, ima znanje, karizmo, resnost, poniznost, visoke moralne standarde in spoštovanje do sočloveka. Njegova pot je bila atipična, zato samega sebe dojema kot atipičnega dirigenta. Najsrečnejši je takrat, ko začuti, da se vsi udeleženi poenotijo, skupaj zadihajo in ustvarijo zase in za občinstvo nepozabno glasbeno doživetje. Njegova želja je, da kolege glasbenike in pevce, ko stopi za pult, spodbudi, da vsi pokažejo najboljšo verzijo sebe. Hierarhija v ansamblu je seveda jasna, on je vodja in mora biti odločen in prepričan o tem, kar počne. To pa ne pomeni, da moraš biti nedostopen ali gluha za sugestije drugih glasbenikov. Z izkušnjami dobiš prakso, na kaj je treba biti pozoren, na kaj opozarjati in kaj morda spregledati na vajah, da bo delo potekalo tekoče in bo dosežen najboljši rezultat. Edina prava dirigentska šola se Krečiču zdi delo z ljudmi, z živim ansamblom pred sabo. Bolj ko je korpus problematičen, boljša je šola.